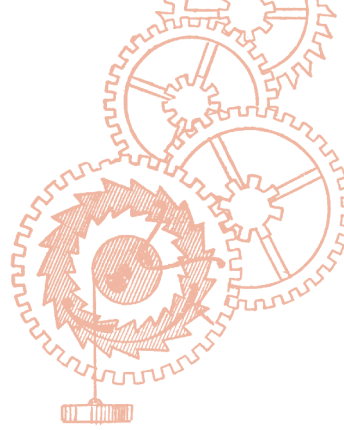

Victoria Woodhull, lehen hautagaia

NAGORE
IRAZUSTABARRENA
URANGA

New York, 1970eko apirilaren 2a. *New York Herald* egunkariak Victoria Woodhull (1838-1927) ekintzaile eta brokerraren eskutitz bat argitaratu zuen, 1872ko AEBetako presidente hauteskundeetarako hautagai-zaren berri emanez. Inoizko hautagai gazteena zen; 34 urte izango zituen hauteskunde egunean. Eta, gainera, AEBetako presidente izateko lehen emakumezko hautagaia izan zen. Hautagai izateko eskubidea zeukan, bozkatzeko aukerarik ez, ordea. AEBetan emakumeek mende erdi geroago lortuko zuten boto eskubidea.

Eskubide horren alde, AEBetako kongresuko batzorde batean hitz egin zuen lehen emakumea ere izan zen. 1871ko urtarrilaren 11n izan zen hori. Woodhullek esan zuen emakumeek boto eskubidea lor zezaten ez zela beharrezko konstituzioa aldatzea edo zuzenketarik sartzea, jatorrizko testuak berak jasota zeukala, ondo interpretatuz gero. Kongresukideak ez zituen konbentzitu, baina mugimendu sufragistaren hainbat buruzagi bai. Gainera, sufragisten mugimenduan profil berezia zen Woodhullena; sufragista gehienak goi burgesiakoak ziren eta Victoria, aldiz, pobreziatik zetorren.

Victoria Woodhull AEBetako kongresuan emakumeen sufragioaren alde hitz egiten, 1871n

Hamar anai-arreben artean zazpigarrena, aita iruzurgilearengandik tratatu txarrak jaso zituen eta txikitatik igarle, petrikilo eta predikari moduan lan egitera behartu zuen; publikoan hitz egiteko trebezia lortu zuen behintzat.

Bi ezkontza, hainbat seme-alaba, eta lan prekario mordoa geroago, 28 urte besterik ez zituela, New Yorkera joan zen Tennessee Clafin ahizparekin batera. Eta hor ere aitzindari izan zen. Biak Wall Streeteko lehen

emakume brokerrak izan ziren eta berehalako arrakasta lortu zuten, nagusiki emakumezko inbertitzaileen eskutik. Bildutako dirutza, besteak beste, *Woodhull and Clafin's Weekly* aldizkaria sortzeko erabili zuten.

Maitasun librearen defendatzaile sutsua ere izan zen. 1871ko azaroan, New Yorkeko Stainway Hallen “maitale libre naiz!” aldarrikatu zuen 3.000 entzuleren aurrean, txistuen –eta txalo gutxi batzuen– artean. Burtsako arrakastak eragindako mesfidantzari eskandalua gehitu zitzaion orduan. Eta astekarian argitaratzen zituen edukiek kritikak hauspotu zituzten. 1972an Henry Ward Beecher reberendo ezagunaren aurkako artikulua bat argitaratu zuten eta Beecherrek eduki lizuna argitaratzegatik salatu zituen. Bi ahizpak atxilotu zituzten eta hila-

betea eman zuten espetxean. Hauteskunde eguna ere giltzapean igaro zuten. Oso boto gutxi lortu zituen Woodhullek.

Beste bitan ere saiatuko zen presidentetzara iristen. Alferrik. Eta sufragistek ere bizkar eman zioten, “bere anbizio politiko pertsonala lehenesteagatik”. 1880an mugimendu sufragistari buruzko lehen liburuetako batean, ekintzaileen zerrenda luzea jaso arren, Victoria Woodhullen ize-nik ez zuten aipatu ere egin. ●

Anglosaxoi hitza arrazista da?

Nottinghameko Unibertsitateak Anglo-saxoiei eta Vikingoei buruzko ikasketak masterrari izena aldatu dio: Ingalaterrako Goi Erdi Aroko ikasketak. Cambridgeko Unibertsitateko *Anglo-Saxon England Journal* aldizkariari ere izen aldatu zioten lehenago: *Early Medieval England Journal* da. Joera hori AEBetatik dator, anglosaxoi terminoa txuri supremazistek erabiltzen dutenez, kutsu arrazista dauelako.

Ingalaterrako hainbat historialari eta arkeologo, ordea, hitza erabiltzen jarraitzearen alde agertu dira, testuinguru akademikoan behintzat, hitzaren jatorrizko esanahiari eutsiz: angloak, saxoiak eta jutoak germaniar jatorriko herriak dira, Erromatar Inperioaren gainbeheraren eta normandiarren inbasioen artean Britainiar Uharteak okupatu zituztenak. ●